

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Пряшівський університет (м. Пряшів, Словаччина)
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна
НАПН України
Науковий університет імені Етвеша Лоранда
(м. Будапешт, Угорщина)
Вища лінгвістична школа (м. Ченстохова, Польща)
Інститут педагогіки і психології
Університету імені Яна Кохановського в Кельціх (Польща)
ВСП «Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж МДУ»

ОСВІТА І ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Збірник тез доповідей
за матеріалами VI Міжнародної науково-практичної
конференції 27-28 жовтня 2022 року

Україна, Мукачево
27-28 жовтня 2022 р.

Рекомендовано до друку Науково-технічною радою
Мукачівського державного університету
(Протокол № 9 від 21 листопада 2022 р.)

Рецензенти:

Хомич Лідія Олексіївна – доктор педагогічних наук, професор, заступник директора з наукової роботи, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (м. Київ);

Стахів Марія Олексіївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри початкової та дошкільної освіти, Львівський національний університет ім. Івана Франка (м. Львів).

Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції: збірник тез доповідей VI Міжнародної науково-практичної конференції, 27-28 жовтня 2022 р., Мукачєво / Ред.кол.: Т.Д. Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачєво: Вид-во МДУ, 2022. – 402 с.

У збірнику представлено тези доповідей учасників VI Міжнародної науково-практичної конференції «Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції». Учасниками конференції запропоновано до обговорення проблеми розвитку загальноосвітньої та вищої школи, освіти дорослих та професійної активності фахівців.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів, які займаються проблемами національної освіти в умовах інтеграції в європейський і міжнародний освітній простір.

Редакційна колегія:

Щербан Т. Д. – д.психол.н., професор (голова), Гоблик В. В. – д.е.н., професор, Товканець Г. В. – д.пед.н., професор; Кобаль В. І. – к.пед.н., доцент; Горват М.В. – к.пед.н., доцент, Мочан Т. М. – к.пед.н., доцент, Фенчак Л. М. – к.пед.н., доцент.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

<i>КОРСІКОВА К.Г.</i> РОБОЧИЙ ЗОШИТ З ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ.....	179
<i>КОСЕНЧУК Ю.Г.</i> ПРОВІДНІ ТЕНДЕНЦІЇ РЕФОРМУВАННЯ ШКІЛЬНОЇ ОСВИТИ В ФІНЛЯНДСЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ КРІЗЬ ПРИЗМУ ПОСТУПУ НУШ	181
<i>КОСТЬ Е.Ю., ГОРВАТ М.В.</i> ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ БУЛІНГУ СЕРЕД ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	184
<i>КУЗЬМА Д.В., ГОРВАТ М.В.</i> АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ У КОНТЕКСТІ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ	187
<i>КУЗЬМА О. І., ТОВКАНЕЦЬ Г. В.</i> СТИМУЛЮВАННЯ І МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЯК УМОВА ЕФЕКТИВНОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.....	189
<i>КУРИЛО Л. Ф.</i> СУТНІСТЬ, ОСОБЛИВОСТІ ТА ФОРМИ АДАПТАЦІЙНИХ РОЗЛАДІВ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВИТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	191
<i>ЛЕДНЕЙ В.Е., КУЗЬМА-КАЧУР М.І.</i> ВИКОРИСТАННЯ ДИДАКТИЧНИХ ІГОР НА УРОКАХ ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ.....	195
<i>ЛЕНДЕЛ В.В.</i> СОЦІАЛЬНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ОБ'ЄКТ ФІЛОСОФСЬКИХ І ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	197
<i>ЛЕНДЕЛ К.І., ТОВКАНЕЦЬ Г.В.</i> ПРИНЦИПИ ВИХОВАННЯ У СУЧАСНИХ ПІДХОДАХ ДО ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА.....	200
<i>ЛЕХМАН О.Ю., ХОМА О.М.</i> ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННСВИХ УМІНЬ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	202
<i>ЛІБА О.М.</i> МЕТОДИЧНА КУЛЬТУРА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЯК АКТУАЛЬНА ПРОБЛЕМА ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ	205
<i>МАЙБОРОДА І.Е.</i> ФОРМУВАННЯ СВІТОГЛЯДНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЗАСОБАМИ МИСТЕЦТВА.....	207
<i>МАКАРЕВИЧ О.В., МАЙБОРОДА І.Е.</i> ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ НАРОДНОГО ДЕКОРАТИВНО- ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА.....	209
<i>МАЛЬКО М.В., МОЧАН Т.М.</i> ОСОБЛИВОСТІ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВИТИ.....	211
<i>МАМОНОВА Г.В.</i> НАУКА В КОМІКСАХ: ДОСВІД ТОКІЙСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ	214
<i>МАРКОВИЧ В.О.</i> ПЕДАГОГІЧНА ЗАНЕДБАНІСТЬ ЯК АКТУАЛЬНА ПРОБЛЕМА СУЧАСНОЇ ШКОЛИ.....	215
<i>МАРКОВИЧ Т.М., ЧОВРІЙ С.Ю.</i> ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПРОФЕ- СІЙНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВИТИ В ЗАКАРПАТТІ (1919–1944).....	217

4. Психологічна допомога в кризових ситуаціях/ С. Г. Уварова та ін. Київ: ПВНЗ МІГП, 2016. 236 с.
5. Бондаренко А. Ф. Психологическая помощь: теория и практика: учеб. пособие для студентов ст. курсов психолог. фак. и отд-й ун-тов. Киев: Укртехпресс, 1997. 216 с.

»

ЛЕДНЕЙ В.Е.,

КУЗЬМА-КАЧУР М.І.

Мукачівський державний університет, Україна

ВИКОРИСТАННЯ ДИДАКТИЧНИХ ІГОР НА УРОКАХ ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

Освітній процес у початковій школі заснований на принципах особистісно-орієнтованого та компетентнісного підходів із застосуванням сучасних інтерактивних технологій. Втілення компетентнісного підходу в процесі навчання націлює вчителя на отримання конкретних результатів, які проявляються у практичному застосуванні здобувачами початкової освіти здобутих знань та сформованих умінь.

У процесі формування природознавчої компетентності важливе значення для зацікавлення і емоційного сприймання природи мають дидактичні ігри. В ігровій діяльності створюються сприятливі умови для розвитку інтелекту здобувачів початкової освіти, розвивається здатність у них створювати узагальнені образи об'єктів природи, подумки перетворювати їх тощо. Використання дидактичних ігор на уроках природничої освітньої галузі курсу «Я досліджую світ» дає можливість залучити молодших школярів до активного пізнання природи, сприяє екологічному вихованню. Дидактична гра зосереджує увагу у здобувачів початкової освіти на деякий час і цим самим сприяє якісному засвоєнню нової інформації.

Великий педагог Ш. Амонашвілі зазначає «виняткова роль гри є у посиленні пізнавального інтересу дітей, полегшення складного процесу навчання, прискорення розвитку» [1, с. 89].

Успіх проведення гри залежить від дотримання вимог:

- зміст дидактичної гри має відповідати навчальній програмі;
- ігрові завдання мають бути не надто легкими, проте й не дуже складними;

- відповідність гри віковим особливостям учнів;
- використання різноманітних ігор;
- залучення до ігор учнів усього класу.

Важливо, щоб завдання, які ставляться перед школярами у процесі гри, мали проблемний характер і містили суперечності. Дотримання цієї умови сприятиме пошуку оригінальних рішень, винахідливих ідей. Саме така цілеспрямована, активна і свідомо діяльність молодших школярів створює внутрішню передумову до навчання, а поява пізнавального інтересу, на думку І. Кореневої, отримує основу для формування [2, с. 41]:

- «активізації діяльності розумових процесів (логічне мислення, припущення, узагальнення, аналіз);
- поглиблення і систематизації знання (основні ідеї, гіпотези, факти як доведення);
- з'ясовуються необхідні способи різних шляхів рішень, відбираються найраціональніші, апробуються набуті знання».

Під час гри здобувачі освіти навчаються працювати в групі, разом досягти поставленої мети.

Урізноманітнення видів діяльності здобувачів початкової освіти на уроках природничої освітньої галузі обумовлює вибір ігор різних видів. Види ігор визначають на основі різнопланової діяльності:

- ігри-дозвілля, такі, у які молодші школярі грають за власним бажанням;
- педагогічні ігри – ті, які застосовуються педагогом з метою розв'язання конкретних освітніх завдань.

У процесі формування природознавчої компетентності часто використовуються ігри-подорожі. Ефективність їх використання забезпечується через відображення реальних фактів та подій, через незвичайне сприйняття: просте – через загадкове (видовий склад рослин), необхідне – через цікаве (збереження рослинного світу) тощо. Ігри-подорожі підсилюють враження щодо запропонованої інформації, надають пізнавального змісту, спрямовують посилення уваги здобувачів на природне довкілля, розвивають увагу, уяву тощо.

Актуальними та такими, які сприяють формуванню мислительної діяльності у здобувачів освіти є ігри-загадки. Вони розвивають здатність до аналізу, узагальнення, формують уміння розмірковувати та формулювати висновки.

Викликають інтерес до активної діяльності ігри-припущення. Їх ігрове призначення передбачає використання таких питань для розмірковування: «Що було б...?», «Щоб я зробив, якби...?», «До чого привели б...?» та ін. Ігри-припущення спонукають здобувачів осві-

ти до усвідомлення наступних дій, що потребує вміння зіставляти набуті знання з обставинами, які запропоновані у запитанні.

Цінність ігор полягає в активізації емоційно-розумових процесів, у формуванні умінь групової діяльності та усвідомленні власної відповідальності за результатами гри.

Таким чином, застосовуючи в процесі навчання дидактичні ігри можна зацікавити здобувачів освіти темою, навчити їх розв'язувати доступні практичні та пізнавальні завдання, безпосередньо пов'язані з реальними об'єктами природи.

Список використаних джерел

1. Амонашвили Ш. Здравствуйте, дети. – RU: <https://booksonline.com.ua/view.php?book=107576>
2. Коренева І. Завдання та ігри для розвитку спостережливості школярів у процесі вивчення природничого матеріалу / І. Коренева. // Розкажіть онуку. – 2004. – №6. – С. 41 – 43.

ЛЕНДЕЛ В.В.

Мукачівський державний університет, Україна

СОЦІАЛЬНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ОБ'ЄКТ ФІЛОСОФСЬКИХ І ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

В останнє десятиліття одним із популярних напрямів психолого-педагогічних досліджень став компетентнісний підхід. У літературі широко розглядається проблема, вивчається понятійний апарат, даються визначення поняття «компетентність», що найчастіше розкривають окремі аспекти проблеми, здійснюються порівняльні характеристики предмета, що вивчається, і пов'язаних з ним соціальних феноменів тощо.

Змістовний аспект соціальної компетентності часто обґрунтовується як активна, ініціативна та конструктивна позиція людини в житті суспільства, її участь у тому, що відбувається навколо, і відповідальність за це, її прагнення покращити якість власного життя. В особистісний компонент включається вміння здобувати знання про світ і про себе, піклуватися про себе та інших, вибудовувати свої відносини з соціумом та оточуючими людьми. Соціальна компетентність є ключовою, оскільки забезпечує нормальну життєдіяльність людини у соціумі та є цілісним результатом її освіти.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>